

Basiscursus Transactionele Analyse in organisaties (3 dagen) Voor A&O psychologen

Inleiding

Transactionele Analyse (TA) is een theorie over persoonlijkheid en communicatie die zijn oorsprong vindt in de psychotherapie. TA is ontwikkeld door Eric Berne in de jaren '50 van de 20^e eeuw. Nu, in de 21^e eeuw, kent TA een veel ruimere toepassing en met name in organisaties is het gebruik van TA sterk in ontwikkeling, bijvoorbeeld t.b.v. organisatieontwikkeling en teambegeleiding.

Leerdoelen

Na afloop van deze basiscursus:

- ken je de basisconcepten van de Transactionele Analyse
- weet je hoe je de TA basisconcepten kunt toepassen in organisaties
- kun je voor je eigen werk een casusbeschrijving maken waarin je een of meer concepten uit de TA hebt toegepast

Werkwijze

In elke bijeenkomst worden korte stukken theorie afgewisseld met praktische oefeningen en casusbesprekingen. Inbreng van eigen casusmateriaal wordt aangemoedigd. Op deze wijze wordt de theorie gekoppeld aan ervaringsgericht leren en reflectie.

Programma

In deze basiscursus komen theorie, onderzoek en organisatietoepassingen van een aantal basisconcepten van de TA aan bod.

Dag 1

- Kennismaking en formuleren van het cursuscontract
- Theorie over **egotoestanden**: Hoe kun je organisaties analyseren aan de hand van Berne's model van egotoestanden?
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: egotoestanden in organisaties
- Theorie over **transacties**: Hoe bevorder je effectieve communicatie in organisaties?
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: transacties in organisaties
- **Contractueel werken**: Hoe bevorder je heldere afspraken en besteed je aandacht aan het *administratieve, professionele* en *psychologische* contract binnen organisaties?
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: contractueel werken

Dag 2

- **Motivatietheorieën**: Hoe worden mensen in organisaties gemotiveerd door hun behoefte aan stimuli, erkenning en structuur?
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: TA motivatietheorieën in organisaties
- **Groepsontwikkeling** volgens Berne
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: Groepsontwikkeling volgens Berne
- Van **drivergedrag** naar **werkstijl**: Hoe kun je bevorderen dat mensen in organisaties hun verdedigingsmechanismen laten varen en in plaats daarvan een krachtige werkstijl laten zien?
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: Van drivergedrag naar werkstijl.

Dag 3

- **Psychologische Spelen / Dramadriehoek**: Hoe herken je wanneer mensen in organisaties "spelletjes spelen" en hoe bevorder je communicatie zonder "spelletjes"?
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: Psychologische Spelen / Dramadriehoek
- **Organisatiescript**: Hoe herken je het organisatiescript (de cultuur die het gedrag van individuen en groepen binnen de organisatie sterk beïnvloedt) en wat kun je doen om het organisatiescript te helpen veranderen?
- Praktische oefeningen, onderzoek en toepassingen: Organisatiescript
- Evaluatie en toelichting take home tentamen, inclusief casusbeschrijving

Literatuur (reader)

- Balling, R. (2005). Diagnosis of Organizational Cultures, *Transactional Analysis Journal**, 35 (4), 313-320
- De Graaf, A. en Kunst K. (2005). *Einstein en de Kunst van het Zeilen*. Amsterdam: Uitgeverij SPW (optioneel)
- Fox, E.M.. Eric Berne's Theory of Organizations, *Transactional Analysis Journal*, 5 (4), 345 - 353
- Krausz, R. (1993). Organizational Scripts, *Transactional Analysis Journal*, 23 (2), 77-86
- Krausz, R. (1996). Transactional Analysis and the Transformation of Organizations, *Transactional Analysis Journal*, 26 (1), 52-57
- Mountain A. & Davidson C. (2011), *Working together: Organizational Transactional Analysis and Business Performance*. Farnham: Gower Publishing Company (Enkele hoofdstukken hieruit; ca. 50 blz.)
- Thunnissen M. en de Graaf A. (2013). *Leerboek Transactionele Analyse*. Utrecht: Uitgeverij de Tijdstroom (310 – 331)

* Sinds 2013 wordt de *Transactional Analysis Journal* uitgegeven door Sage journals, een gerenommeerde uitgever van boeken en tijdschriften voor academici en professionals.

Docenten

- Drs. Jacqueline van Gent, registerpsycholoog NIP Arbeid en Organisatie; werkzaam met TA sinds 2003; CTA (Certified Transactional Analyst) en PTSTA (internationaal erkend opleider en supervisor in TA); sinds 1992 werkzaam als zelfstandig gevestigd adviseur op het terrein van arbeid en organisatie, daarvoor werkzaam als hoofd Personeel & Organisatie t.b.v. verschillende organisaties. CRKBO geregistreerd via Psychologisch Adviesbureau Kuhlemeier (66%)
- Drs. Han den Dekker, psycholoog NIP, universitair opgeleid in de klinische en gezondheidspsychologie met cognitieve gedragstherapie als belangrijkste model en opgeleid in psychotherapie volgens de Transactionele Analyse (volgens Europese certificering; ECP). Han den Dekker is als psycholoog sinds 2000 werkzaam in de GGZ vanuit een eigen praktijk en verbonden aan stichting 1np. Hij is werkzaam met TA sinds 2003; CTA (Certified Transactional Analyst) en PTSTA (internationaal erkend opleider en supervisor in TA). CRKBO geregistreerd op persoonlijke titel. (33%)

Toetsing

Take home tentamen op basis van de bestudeerde literatuur: 3 open essay vragen

Daarnaast wordt een korte casusbeschrijving verlangd waarbij wordt aangegeven hoe men de TA-concepten in de eigen praktijk van A&O psycholoog heeft toegepast.

Aantal deelnemers

Minimaal 6

Maximaal 14

Studiebelasting

Contacturen: 22,5 uur (7,5 contacturen per dag, waarvan 45' pauze)

Bestuderen literatuur: ca. 100 blz: 10 uur

Take home tentamen: 3 uur

Gewenste vooropleiding

Bachelor of Masterdegree (HBO of drs.) met Arbeid en/of Organisatie als focus

Frequentie van deze cursus

Minimaal 2 maal per jaar

Inschrijven

Ga naar www.ta-den Haag.nl → agenda